

7. Савченко О. Об'єкти, функції і види контролю навчальних досягнень учнів початкових класів / О. Я. Савченко, Т. М. Байбара // Початкова школа. – 2002. – № 8. – С. 4–7.
8. Хуторской А. Ключовые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 24–28.
9. Шуляр В. Модель професійно-фахової компетентності сучасного вчителя в умовах неперервної освіти / В. І. Шуляр // Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в умовах вищого навчального закладу : наук. посіб. / [під заг. ред. проф. С.І. Якименко]. – К. : Слово, 2011. – С 106–136.

РЕЗЮМЕ

М. М. Тесленко. Познавательная самостоятельность студента как структурный элемент профессиональной компетентности будущего учителя.

Статья посвящается обоснованию познавательной самостоятельности студентов как структурного элемента профессиональной компетентности будущих специалистов. Дифференцировано понятия «компетентность» и «компетенция». Рассмотрена сущность профессиональной компетентности, представлен анализ ее структурных компонентов.

Ключевые слова: уровень профессиональной подготовки, компетентность, компетенция, компетентностный подход, познавательная самостоятельность, конкурентоспособность специалистов, профессиональная квалификация.

SUMMARY

M. Teslenko. Cognitive independence of students as a structural element of the professional competence of future teachers.

The article is devoted to the rationale of the cognitive autonomy of students as a structural element of professional competence of future professionals. Differentiates the concepts of "competence" and "competence". The essence of professional competence, an analysis of its structural components.

Key words: level of training, competence, competence, competence approach, cognitive independence, competitiveness specialist, professional qualifications.

УДК 378.22.02:796

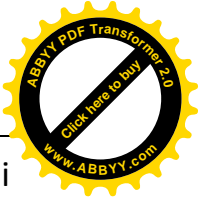
Є. Ю. Шаповал

Полтавський національний педагогічний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті висвітлено деякі підходи до тлумачення основних понять щодо впровадження технологій навчання у процес професійної підготовки фахівців фізичного виховання. Визначено зміст, сутність, місце сучасних технологій навчання в галузі освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній фахівець фізичного виховання, технологія, освіта, процес навчання, ефективність, педагогічна технологія, технологія управління.

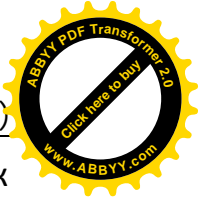
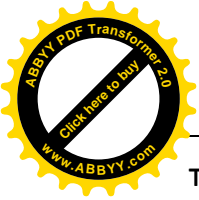
Постановка проблеми. З огляду на сучасні світові тенденції в Україні проголошено курс на інноваційний розвиток. Його відображення є у Концепції Державної інноваційної політики України [4], концепції науково-технологічного та інноваційного розвитку України [5] та ін. Підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання – це складна, динамічна педагогічна система, ефективність функціонування якої залежить від багатьох взаємопов'язаних чинників, що проявляються у загальних закономірностях педагогічного процесу і його управлінні. Інноваційний підхід до системи професійної підготовки фахівців фізичного виховання має бути значущим, оскільки кінцевий результат визначає зміст і характер усього процесу професійної підготовки. У зв'язку з цим виникає потреба у дослідженнях, спрямованих на побудову нової педагогічної системи, зміст якої має відображати соціальне замовлення особистості, суспільства і держави.

Аналіз актуальних досліджень. Проаналізувавши літературні джерела, можна відзначити, що інноваційна освітня діяльність є процесом внесення нових елементів у традиційну систему, створення та використання інтелектуального продукту, реалізації нових оригінальних ідей, процесом внесення якісно нових елементів в освіту.

Науковці зазначають, що водночас кількість практичних занять, де можна було б формувати навички групової креативної роботи, недостатня. У підсумку студент знає про існування методів активного творчого пошуку, але практично не вміє їх застосовувати. Недостатні навички креативного мислення призводять до того, що майбутня професійна практична діяльність студента фізкультурного профілю як менеджера здебільшого наповнена стандартними схемами і процедурами. Деякі автори відзначають зниження пізнавальної активності і мотивації учнів до отримання широких професійних знань (Ю. Румянцев, Г.Чирков).

В. К. Бальсевич і Л. І. Лубишева вважають особливо актуальними ці питання для освітнього процесу вищих навчальних закладів фізкультурного напрямку. А. В. Тертичний наголошує на небажанні студентів учитися через незадоволеність методами навчання.

Удосконалення навчального процесу у вищих навчальних закладах пов'язане з ефективним використанням комп'ютерних засобів як способу організації навчальної діяльності студентів, що є розв'язанням проблеми індивідуалізації і розвитку особистості. Ефективність використання нових

технологій, зокрема комп'ютерних засобів у навчальному процесі також визначено у працях науковців щодо проблеми впровадження сучасних технологій навчання.

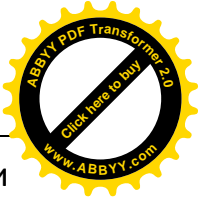
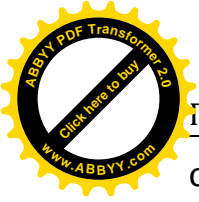
Мета статті – висвітлити основні поняття щодо впровадження технологій навчання у процес професійної підготовки фахівців фізичного виховання; визначити зміст, сутність, місце сучасних технологій навчання.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка фахівців фізичного виховання до управлінської діяльності сьогодні повинна бути заснована на сучасних інноваційних технологіях, що сприятимуть підвищенню якості освіти майбутніх фахівців навчальних закладів. Сучасні ринкові відносини вимагають від галузі фізичного виховання професійних управлінських знань, володіння різними управлінськими підходами, освоєння варіативних способів вирішення основних управлінських завдань. Розв'язання проблеми оновлення системи управління як однієї з пріоритетних проблем управління неможливо без відповідної професійної підготовки менеджерів. Тому необхідні нові технології і безперервна корекція процесу професійної підготовки майбутніх фахівців, формування професійних особистісних якостей, знань, умінь. На сучасному етапі вищі навчальні заклади України продовжують підготовку майбутніх фахівців у традиційній парадигмі, тобто згідно з розрахунком на «середнього» випускника, що відповідає вимогам державного стандарту за фахом у межах існуючих форм підготовки майбутніх фахівців. Очевидно, педагогічний процес у системі вищої професійної освіти, що задовольняє перспективним соціальним і державним потребам у кадрах, повинен урахувати деякі зовнішні і внутрішні чинники. Під зовнішніми чинниками у цьому випадку мається на увазі соціально-економічна ситуація, культура соціуму, обумовлені рівнем і станом розвитку суспільних відносин.

Слід зазначити, що гарантією формування конкурентоспроможності майбутнього фахівця фізичного виховання має стати забезпечення його трьома групами умінь: технологічними, комунікативними й управлінськими.

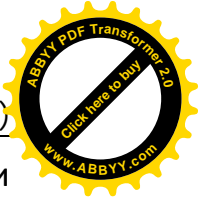
Щодо технологічних умінь, то вони мають формуватися у процесі засвоєння студентами спрямованих за фахом теоретичних, прикладних дисциплін і профільної практики.

У результаті аналізу наукових досліджень визначено управлінські вміння як здатність прогнозувати нестандартні ситуації, планувати й

організовувати спільну діяльність у малих і великих групах, ухвалювати адекватні педагогічному задуму і ситуаціям рішення на засадах системного аналізу. Ця група вмінь має первинно формуватися в умовах аудиторних занять з психолого-педагогічних, дидактико-технологічних, методичних дисциплін та вдосконалюватися в різних формах освітньої, виховної, науково-дослідницької діяльності, під час різних видів педагогічної практики. Автори зазначають, що, по-перше, поняття «технологія» дозволило здійснювати змістовний аналіз професійної діяльності. Завдяки визначенню різних технологій, що використовуються професіоналами практично, і їх аналізу вдалося провести типологізацію технологій на підставі їх спрямованості на здійснення певних функцій і побудувати функціональну модель професійної діяльності. Залежно від характеру діяльності набір істотно притаманних їй функцій може бути більш-менш поширеним, а їх характеристика – різною. Проте підставою для встановленого завдання побудови універсальної функціональної моделі професійної діяльності може бути дослідження найскладніших професій і логічного аналізу їх функціональної організації. Така модель має охоплювати всі істотні функції будь-якої професійної діяльності. При цьому для різних груп професій на етапі конкретизації моделі може бути проведена більш докладна класифікація функцій для виокремлення найбільш істотних для цієї професії функцій [7].

У соціологічному енциклопедичному словнику подається таке визначення поняття «технологія» (від грец. *techne* – «мистецтво», «майстерність», «уміння» і *logos* – «навчання», «наука») сукупність засобів і способів отримання, обробки або переробки (зміна стану, властивостей, форми) сировини, матеріалів, напівфабрикатів або виробів у різних галузях промисловості, будівництва; наукова дисципліна, що розробляє і вдосконалює ці засоби і способи [1]. Технологія – це складова еволюції людства, починаючи з найдавніших цивілізацій. Вона є вираженням інтелекту людини ще до виникнення мови і письменності. Це передусім форма вираження людського інтелекту, що спрямований на розв'язування суттєвих проблем буття. Джерелом і призначенням технології є людське буття. Такий підхід дозволяє розглядати технологію як відображення розуму і здібностей людини, на відміну від підходу, що розглядає технологію у розривності від людського буття і суспільства.

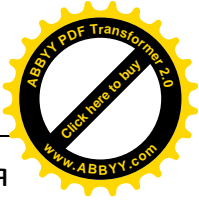
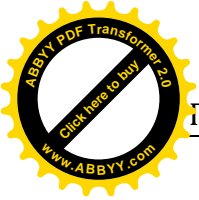
Комплекс, що складається із запланованих результатів, засобів оцінки для корекції та вибору ефективних методів, прийомів навчання, оптимальних для конкретної ситуації, набору моделей навчання, що розроблені педагогом на цій засаді згідно з технологією навчання, передбачає і технологію управління. На сучасному етапі педагогічні технології у широкому розумінні визначають як систематичні методи планування, втілення й оцінювання всіх процесів навчання і виховання шляхом використання людських і технічних ресурсів та взаємодії між ними для досягнення ефективності навчання. Для досягнення встановлених цілей технологічний підхід у педагогіці ставить за мету побудувати процес навчання і виховання таким чином, щоб ефективність результату було гарантовано.

До складу педагогічних технологій належать: системний аналіз, відбір, конструювання і контроль усіх керованих компонентів педагогічного процесу у взаємозв'язку з метою досягнення педагогічних результатів. Щодо методики, то педагогічні технології є вузким поняттям, оскільки методика передбачає вибір певної технології.

Педагогічна технологія – це систематичне і послідовне втілення на практиці заздалегідь спроектованого навчально-виховного процесу; сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів навчання, засобів виховання; організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу.

Поняття «технологія управління» визначається як такий спосіб поведінки і дій керівника, дотримуючись якого можна реалізувати цілі управління оптимальним чином. Технологія управління – це і практика (можна оволодіти), і наука (можна навчитися), і мистецтво (можна творити, додавати щось своє, нове). Керівники у будь-якому випадку засвоюють технологію управління на практиці, організовано, завдяки системі професійної підготовки.

Принципово нові можливості в освітньому процесі відкривають інформаційні технології, що дозволяють здійснити оптимальну організацію самостійної роботи студента, спрямовану на розвиток логічного й аналітичного мислення; сприяють формуванню навичок системного аналізу; дозволяють адаптувати процес отримання знань згідно з індивідуальними особливостями студентів; дають можливості збагачення і постійного оновлення змісту навчального матеріалу.

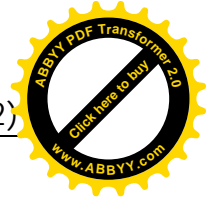

Як свідчить аналіз літературних джерел, в основу формування майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту й оцінювання ефективності застосовуваних технологій навчання, мають бути покладені такі основні особистісні якості і характеристики студентів:

- здібності, від яких залежить якість засвоєваних знань і вмінь;
- навчання, показниками якого є рівні результативності навчальної діяльності;
- мотиви, що стимулюють внутрішні механізми індивідуального розвитку й професійного зростання студента як майбутнього фахівця;
- рефлексія – усвідомлення студентом того, яким він є насправді, яким він сприймає інших, яким його бачать інші партнери по спілкуванню, сумісній діяльності, що є особливо актуальним в умовах рейтингового оцінювання академічних та особистісних досягнень студента.

Необхідно зазначити, що сучасні технології бізнесу і менеджменту – реклама, пропаганда, зв'язки з громадськістю, робота з персоналом, формування корпоративної культури й організаційного стилю передбачають упровадження елементів спортивної тематики, звернення до цінностей фізичної культури та спорту, здорового способу життя, а також безпосереднє взаємовигідне і взаємостимулююче співтовариство з підприємствами, закладами та організаціями фізкультурно-спортивного напрямку.

Висновки. Аналіз сучасного стану передових технологій у галузі освіти свідчить про те, що такі чинники, як теорія навчання і впровадження інноваційних технологій діють без належного взаємозв'язку. Тому важливим є забезпечення включення до навчального процесу технологій, що містять елементи інновацій, спрямованих на вирішення власне навчальних завдань, глибоко осмислених з позицій педагогічної науки, теорії навчання, теорії і методики фізичного виховання та спорту. Отже, актуальним є розроблення дидактичних і методичних принципів використання сучасних технологій у навчальному процесі, педагогічному осмисленні накопиченого досвіду, проведення відповідних наукових і методичних досліджень щодо створення і вивчення можливостей використання технологізації педагогічних програмних засобів у професійній освіті, враховуючи і професійну підготовку майбутніх фахівців фізичного виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большой толковый социологический словарь (Collins). – М. : Вече, АСТ, 1999. Том 1 (А-О) – 544 с.
2. Гуляева Н. Український ВНЗ може крокувати вперед / Н. Гуляева // Синергія. Аналітичний журнал із менеджменту. – 2003. – № 2 (6). – С. 46–47.
3. Дмитренко Г. А. Стратегический менеджмент в системе образования : метод. пособ. / Г. А. Дмитренко. – К. : МАУП, 1999. – 176 с.
4. Концепція Державної інноваційної політики України // Світ. – № 11. – С. 10–12.
5. Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України, схвалена Постановою Верховної Ради України від 13.07.1999 р. (№ 916 – XIV).
6. Магин В. А. Контекст модернизации высшего профессионального физкультурного образования / В. А. Магин // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 4. – С. 39–41.
7. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Освіта. – 2002. – № 26. – С. 2–4.
8. Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності в системі освіти України / Л. Даниленко, В. Довбищенко, Ю. Мальований [та ін.] // Педагогічна газета. – 1999. – № 10. – С. 64.

РЕЗЮМЕ

Е. Ю. Шаповал. Внедрение технологий обучения в процесс подготовки будущих специалистов физического воспитания.

В статье освещены некоторые подходы к толкованию основных понятий относительно внедрения технологий обучения в процессе профессиональной подготовки специалистов физического воспитания. Определены содержание, сущность, место современных технологий обучения в сфере образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущий специалист физического воспитания, технология, образование, процесс обучения, эффективность, педагогическая технология, технология управления.

SUMMARY

E. Shapoval. Introduction of teaching technologies in the process of preparing of future experts in physical education.

The article highlights some approaches to the interpretation of basic concepts in implementing teaching technologies in the process of professional training of physical education. Content is determined, the essence, the place of modern learning technologies in education.

Keywords: professional training, future expert in physical education, technology, education, the process of teaching, efficiency, pedagogic technology, technology of management.